

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felolós szerkesztő:

MÓRICZ PAL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Létjogosultság.

Irta: Molcsányi János.

Az 1867. évi törvénybe iktatott királyi esküvel megerősített kiegyezés — mely az alkotmányos kormányzás alapját képezni hivatott lett volna — Magyarországra nézve csőtörtököt mondott azért, mert a szinte törvénybe iktatott paritás elve csak papíron szereplő írott malaszt maradt.

Ezen kiegyezéshez a magyar nemzet nagy többsége járult, mert a paritás elvének törvénybe vételével biztosítva látta alkotmányát, nemzeti existenciáját, anyagi és kulturális előhaladásának lehetőségét.

Amde a paritás elve mindjárt az alkotmányos kormányzás kezdetén, a delegációk működése folyamán sérelmeket szenvedett. Az alkotmányossággal takargatott abszolút uralom jelei korán mutatkoztak. Annál fogva s ez ellen mindjárt kétféle ellenzék lépett sorompóba és pedig az egyik mely csekélyebb számban, az 1848. évi törvényben írt elvek alapjára lépett és a függetlenségi jelszót írta zászlójára; a másik, mely a kiegyezést elfogadta ugyan, de paritás elvén alapuló kormányzást követelt. Programját Tisza Kálmán az ugynevezett bihari pontokba foglalta s országszerte felhangzott a kortesnóta:

„Tisza, Chyezy, Bösörményi
Fogják az alkotmányt védni.“

A radikális függetlenségi- és 48-as párt a napról-napra szaporodó jogtalanságok ellen mindig fel-emelte tiltakozó szavát. Ugyanazt tette a mérsékelt ellenzék is. A sérelmeket az országban oly erőlyesen hangoztatta, hogy pártja egyre szaporodott és a Deák pártból alkotott kormány nehogy abból teljesen kimaradjon, — idejen valónak találta a mérsékelt ellenzékkel való fuziót.

Miután a Tisza sokat ígérő programja a többséget megnyerte, vasmarokkal a kezébe vette a kormányhatalmat. Hogy pedig ezt a koronával szemben megtarthassa, a bihari pontokat szegre akasztotta; de hogy megtarthassa a nemzettel szemben is, nagy mérvben alapját vetette meg a hirhadt választási Cassának is... A legfelsőbb helyekről, a címért, rangért figyelembe vételért és kenyérért sóvárgók kezéből rohamosan folytak be milliók a cassába. Ó lett a mindenható.

Az előforduló képviselő választásoknál járta nemcsak a kormányvezér erőszakoskodása s jaj volt annak az államhivatalnoknak bármilyrendű és rangu volt, aki nem arra a képviselőjelöltre adta szavazatát, akit ő kijelöltetett; járta az etetés itatás és a választási cassából kikerült pénzbeli lélek vásárlás, hogy magának az országgházban többséget biztosítson s akaratának érvényt szerezzen. Szóval elfeladás, corruptio támogatta hosszas uralmát.

Az ő uralmának is azonban vége szakadt; mert a választási boirányokat már saját pártja is megsokalta; de nem szakadt vége a nemzetet törvényileg megilletett jogok sérelmének és a paritás semmibe vételének. Bécs megszokta a magyar engedékenységet. A magyar delegáció mindig a rövidebbet húzta. Magyarország Ausztriának azután is fejős tehene maradt, mert egy-két miniszteri székbe jutott honatya kivételével a többi Bécsnek mind beadta derekát.

A magyar államférfiak gyakori vereségei Bécsnek csak megerősítették tulköveteléseiben, anyagi és erkölcsi tönkrevetésünk aknamunkájában. Hiszen sikerült a koronával oly minisztereket is kineveztetni, akik statisztikailag kimutatták s igazolták quótánk emelésének jogosságát párhuzamba hozva az osztrák csekélyebb százalékkal emelkedő, fogvasztási adókat ami előzőleg a tönkre juttatásáig feleslegzett fogvasztási adóink emelkedésével. Pedig hát közgazdaságilag mi gyarapodtunk-e?

Csoda számba megy a koronának azon elhatározása, hogy az ország alkotmánya, existenciája hős védelmezőinek a számkivetésben elhült tetemeit a haza földjére visszahozni megengedte. Vakulj magyar!...

Ezen tényét a nemzet a legnagyobb hála kifejezésével fogadta, a valódi kibékülés, a helyre állott bizalom és bekövetkezendő jobb jövő jelének tekintette.

Ezuttal is csalódás ért bennünket!

A nemzet örömeinek adott kifejezést a felett is, hogy a nagy Kossuth Lajos fiai is a haza szent földjére teheték lábukat. A nemzet öröme abban nyilvánult, hogy Kossuth Ferencet nemcsak fejedelemhez illő

módon fogadta, hogy őt Cegléd városi országgyűlési képviselőül egyhangulag megválasztotta, hanem — miután meg volt győződve arról, hogy ő csak atyja nyomdokain járhat a hazaszeretethen s jólétének előmozdításában, a már jelentékenyen megszaporodott 48-as függetlenségi párt elnökévé egyhangulag elfogadta s annál inkább ragaszkodott hozzá, mert komoly és mérsékelt temperamentumával, bölcsességével a párt zászlójára tüzött gazdasági önállás programjának elfogadásával, a koronával szemben tanúsított lojalitásával arra hivatottnak találta.

Az ártatlan, de rajongó fogadtatás azonban Bécsnek épen nem tetszett s kormánybukásnak okozója lett.

Mikor pedig az elnöksége alatt álló 48-as függetlenségi párt abszolút többségre emelkedett és a kisebbségben maradt kormány lemondani volt kénytelen, — Bécsnek e feletti felháborodása annyira fokozódott, hogy válvetve magyar ügytársaival igyekezett odahatni, mi szerint az alkotmányos hajlamu király helyett, hogy az alkotmánynak és a parlamentárisnak megfelelőleg a többségből alakította volna meg a kormányt, kinevezte a mixsum compositum, vagyis az ugynevezett koalíciós miniszteriumot, oly kikötéssel, hogy két évi idő alatt oly — általános alapra fektetett — választási törvényjavaslatot terjesszen a ház elé s a quótát újból emelje.

Mézes madzagul Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert és dr. Günther Antal függetlenpártiak is miniszterekül kinevezettek.

A taktika sikerült!

A költségvetés meg lett szavazva, a quota azzal, hogy az önállóbank felállítására akadály nem emeltetik, — Kossuth ajánlatára fel lett emelve. A három függetlenségi miniszter ember feletti erővel hozzálátott a munkához. Gróf Andrássy is hozzá fogott a választási törvényjavaslat megalkotásához: de nem volt köszönet benne s a ház asztalára sem került. Minthogy pedig a közösbank szabadalom lejáratási ideje közelgett és az önálló bank felállítására vonatkozólag már intézkedni kellett, a minisztertanácsban ezen kérdés felmerültével a szeg a zsák-ból azonnal kibujt. Ugy a választási törvény alapjára, mint a közösbank megszüntetésére és az önálló

magyar banknak 1911 január 1-re leendő felállítására nézve oly elvi ellentétek merültek fel a kormányban, hogy lemondásukat beadni kénytelenek voltak.

Hiszen Bécs és magyar ügynökei részéről ugy volt ez előíránnyozva!

A többségben lévő függetlenségi pártot meg kellett törni, hogy a haszonhajónak tapasztalt 67-es kiegyezést győzelemre vigyék az ezen alapon már sokáig hatalmaskodók és Bécs.

Ugy történt az intézkedés, hogy a korona a kormány lemondását nem fogadta el. Bekövetkezett a kihallgatások korszaka. Többszörösen történtek kihallgatások s puhítások. Wekerle szorgalmasan járta Bécsset, tette az előterjesztéseket s vette a leckét mindannyiszor a külügyminisztertől is, míg végre előidézte a függetlenségi pártban a szakadást. Kossuth, gróf Apponyi a párt ezen volt eminens vezérei az önálló banknak 1911 január 1-re leendő felállítására és a közösbank szabadalmának megszüntetésére vonatkozó álláspontjukat feladták, abban a jóhiszemű reményben, hogy amit a korona vétőjével szemben ma keresztül nem vihetnek, ha kormányon maradnak a függetlenségi párt többségével, azt a korona bizalmának erősödésével, röviden keresztül fogják vihetni.

Azonban rosszul számítottak. A pártszakadás megtörtént. Akadtak egyesek, akik törvényen alapuló programjuktól el nem állottak, inkább lemondottak méltóságaikról és a kormányzásra, hatalomra vonatkozó kilátásaikról. Az elvei mellett hűségesen megálló párt többségben maradt.

Bécs és a magyar ügynökök ettől a szakadástól várták üdvöket

és a törvényileg ideiglenesnek elfogadott negyedik közös ügyből állandó közös ügynek megteremtését.

A programja mellett hűségesen megmaradt a nemzet többségének bizalma által erősített függetlenségi és 48-as párt erős leckét adott a lépre vitt minisztereknek.

Ebből megtanulhatták: hogy aki két széken akar ülni, földre esik;

hogy aki pártjának nem erős hive, rövid időn mindenik párt el-lensége lesz;

hogy a törvényhez való ragaszkodás legesélyesebb és leghálásabb;

hogy Bécs még a legjogosabbat is csak kényszer útján adja meg, stb, stb.

De Bécs és magyar ügynökei is tanulhatnak ebből valamit. Megtanulhatják:

hogy van még magyar ember, aki a méltóságot, a hatalmat és a hatalomra vonatkozó alapos kilátást inkább elveti magától, mintsem hogy jogát feladja;

hogy ma már célhoz sem koalíció, sem kooperáció, sem semmiféle machináció nem vezethet; sőt attól épen elvezet, mert a király a nép hajlamát, áldozatkészségét könnyen megnyerheti ugyan, de csak úgy, ha a törvény és igazság uján jár; ellenkezőleg a nép bizalma, lelkesedése és áldozatkészsége iránta teljesen megapad;

hogy Bécsnek és Ausztriának Magyarországot a legerősebb támasza; de mit remélhet attól, ha jogtalansággal, jogainak elharácsolásával rendszeresen sanyargatja;

hogy Magyarországon a függetlenségi eszme a nemzet lelkében kirihathatlan gyökeret vert s ezt többé a nép lelkéből semmiféle választási cassa, ígéretés, hatalmaskodás ki-

irtani nem képes és majd meglátja rövid idő alatt, hogy a Kossuthal tartó, lépre vitt pártot is — mint ilyen — magával szemben fogja találni.

Létjogosultsága egyedül a függetlenségi és 48-as pártnak van a parlamentáris kormányra a természet törvényénél s annál fogva, mert az igazság útján jár és célját el is fogja érni, mert ebben való hite szilárd s törekvése ernyedetlen.

Politikai hireink

Lukács László Bécsben.

Uj választások küszöbén.

Budapest, január 10.

Lukács László, a designált miniszterelnök tegnap Bécsbe utazott és ma déli egy órakor kihallgatáson jelent meg a király előtt. Az audiencia eredménye minden bizonyossággal a Lukács-kabinet kinevezése és a Wekerle-kormány felmentése lesz.

Az új kormány esküvője előreláthatólag szerdán lesz, a képviselőházban való bemutatkozás pedig pénteken vagy szombaton fog megtörténni. Az új kormány kinevezése a hivatalos lap holnapi számában fog megjelenni, másrészt azonban azt is hallottuk, hogy a hivatalos lap ma este külön kiadásban fogja közölni az új kormány kinevezését.

A Lukács-kormány kinevezésével a csaknem egy év óta húzó kormányválság véget ért és az ország megszabadult a Wekerle-kormánytól, mely akadály volt minden kibontakozásnak. A politikai helyzet a Lukács-kormány kinevezésével tisztult ugyan de nem javult.

Egyelőre a dolgok úgy állanak, hogy a pártok nem hajlandók a Lukács-kabinetnek indemnitást szavazni. Valószínű azonban, hogy Lukács felhatalmazást kap a királytól a Ház feoszlatására és ebben az esetben megkapja az indemnitást a parlamenttől. Nyilvánvaló, hogy ezt a válságot csak új választásokkal lehet megoldani. A parlamentben egyik pártnak sincs többsége, úgy hogy a mostani képviselőház törvényalkotó munkára teljesen alkalmatlan.

„TALÁLKOZZUNK“

a minden tekintetben kielégítő, villanyvilágítással ellátott modern „NEMZETI KAVÉHAZ“-ban, a Petőfi-téren!

hol minden este Veres Tóni kiűnő zenekara játszik.

Az éjszaka gyermeke.

Irta: Nagy Ferenc.

Az éjszaka gyermeke volt Hajdu Pál, mert úgy hívták azt a szomorú, bánatos fiút, aki nagyon, nagyon szerette az éjszakát. Ha jött az est s a város utcáin kigyúltak a galángok, Pál szemében fellobogott a régi fény, mint a pasztorlúz az éjszakában s faradt léptekkel újra nekindult az éjszakának.

Ugy tűnt fel előtte az éjszaka, mint nagy, sűrű, sötét erdő, mely sok titkot, gyönyörűséget, bűnt rejt magában. Pál szerette az éjszakát szépségeivel, bűneivel együtt. Szerette azokat a hervadt arcu vándorokat, akiket az éjszaka lecsendesített, akiknek kioltotta verük lobogását. Különösen a korán leszálló, merengő, holdas estéket szerette. Ezek a szelid, holdas esték tovatűnt, boldog időkről mondtak neki bánatos regét.

— Titokrejtő, esendes éjjel, mátkám, szerelmesem! Csillogó, barna fatyoloddal takarj be lágyan, mint szemfedő a halottat. Muzsikált fulembe zengő hű-nuszod, mely elszenderít, álomba ringat, mint a beteget az ápoló, halk, szerető szava!

Ezeket gondolta Pál, míg kongó léptekkel végig haladt a város esőtől csillogó, éghideg kövezetén.

Ilyenkor születtek szíve rejtekében azok a szomorú, könnyes dalok, melyeket szerelmese labához roskadva elzokogott.

Gyönyörű szőke gyermek volt a Pál szeretője. Olyan, mint éjjel-nyíló, szép, halovány virág. Minden este tárt karokkal várta az ő esőkos gyermekét, aki olyan szomorúan, könnyesen tudott esőkölni, olyan lágyan ölelni, mint rajta kívül senki sem.

— Szeretlek, nagyon szeretlek, — sugta Gitta alig halhatóan s megsimította Pál könnyes arcát piaci rózsá kezével.

Halk, fatyolos hangon beszéltek egymással, mint ősszel a temetőben bujdosó szél a fehér őszi rózsavirággal. Valamikor még hangosabb volt a szavuk, mikor még együtt játszottak a porban. Egy faluból szakadtak el mind a ketten. Ezekén a szerelmes éjszakákon együtt siratták az elvesztett multat.

Gitta kitekintett a homályos ablakon a gázlangos éjszakába s busan sóhajtott:

— Odahaza kis falunkban már sötétek az utcák. Nem világít, csak az arany, hideg hold, fénylő csillagok. Odahaza most minden olyan esendes!

— Jaj! Gittám! Valami úgy fáj. Jer, ölelj, csókojl! Gitta, szeress!

S a halovány arcu Pál megcsókolta szomorúan szép szeretőjét, Gittát, az édes lányt s keble halmára hajította bus fejét.

Ugy virradt rájuk a reggel, a rózsaujju, üde reggel.

— Nézd, szerelmem, milyen kéklő a reggel. Mintha csak a te szemed volna, olyan harmatos, kék ibolya színnel — Mondotta Pál, mikor az első napsugár csókjától felrebbent álmából.

... Ejjt az bucsuzás ideje. Nem első volt a bucsuzás, de oly mámoros, mint régen, mikor még szívök teli volt a titkos jövő színes képeivel, sejtelmekkel.

Mikor Pál az utcára lépett, szemben találta magát a napkelettel. Csodálatosan szép volt az ég színének harmonikus vegyítése. Piros, safrány, malachit színeket festett az ég kárpitjára valami titkos kéz. Pál megdöbbsent en yi szépségtől, nagy beszélő szemével hosszan nézett az ég alján elhúzódó csodás szalagra s szívét betöltötte a felelő reggel minden szépségével, varázsával.

Ilyen érzésekkel haladt a szomorú, sápadt arcú fiú rideg otthona felé. Esendes volt még az utca, csak a munkások tört se-rege indult már a munkára... Pál lelke ekkor fenn csapongott egy szebb, tisztább világba s nagynak érezte magát, mert tele volt a szíve nagy magasztos érzésekkel, gondolatokkal...

Bizalom Justhnak. Beregszászról jelentik: Bereg vármegye függetlenségi és 48-as pártja a kerületi függetlenségi pártok élénk részvétele mellett tegnap tartotta nagygyűlését, mely alkalommal Máthé László, a tiszánádi kerület orsz. képviselője beszámoló beszédét tartotta. A rendkívül látogatott gyűlés, mely tejszékkel fogadta a beszámoló, határozati javaslatot fogadott el, amelyben helyesli Justh Gyula és társainak állásfoglalását és őket teljes támogatásáról biztosítja.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Weszprémy Zoltán főispán lemondott.

Elbucszott a közigazgatási bizottságtól.

Debrecen, január 10.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt Weszprémy Zoltán főispán elnöklété alatt ülést tartott. A közigazgatási bizottság rendes megszokott egyhangúságának érdekességét kölcsönözött a főispán meglepetés szerűen tett azon kijelentése, melyszerint ma utolszor elnököl a bizottság ülésén, mert lemondó levelét a mai napon elküldte Andrassy Gy. belügyminiszternek.

Néhány meleg szó kíséretében bucuzott el a főispán a bizottságtól s lemondásának okául a megváltozott politikai helyzetet nevezte meg.

A bizottság tagjai sajnálattal vették tudomásul a főispán lemondását s átérték a multhavi jelentések meghallgatására.

A bizottság ülésen jelenvoltak:

Kovács Gyula alispán, Pakozdy Sándor főjegyző, Dávidházy Sándor, Faust Elek, Lavinovics Mihály, Pénczes Sándor, Czeglédy Mihály dr., Balhazár Dezső, Padrah Sándor, Kömmerling János, Kiss Ferenc, Weszprémy István, Ercsey Gyula, Nábráczky Béla dr.

Az ülésen megalakították az erdészeti albizottságot, amelynek tagjai a hivatalos esküt — Loóg Béla dr. kivételével, aki az ülésen nem volt jelen — letették.

Ezután a szakreferensek terjesztették elő jelentéseiket, melynek meghallgatása és elfogadása után az ülést véget ért.

A vármegye egészségügye. A vármegyében született összesen 585 gyermek, meghalt 335 ember, a szaporodás 237. A betegségeket illetően inkább a légzőszervek hurutos bántalmái uralkodtak. A kanyaró megszünt Bőszörményben és Hadházon. Összesen 231 megbetegedés volt 13 községben. Fellépett még a roncsoló toroklob, de csak szórnyatosan.

Mennyi adó folyt be a mult hóban? A mult év utolsó havában befolyt egyenes adóban 209,584 korona, hadmentességi díjban 5960 korona, bélyegjövődékben 184,522 korona, jogilletékekben 48,360 korona, dohányjövődékben (Debrecen fogyasztásaival együtt) 183,361 korona, fogyasztási és italadóban 19,177 korona. Fizetési halasztást adott a pénzügyminiszter 73 esetben.

Halott ember a szántóföldön. Hajdúbagosról jelentik: Vida Sándor 66 éves hajdúbagosi öreg embert ma a határban a szántóföldön halva találták. A rejtélyes halálesetben a vizsgálat megállapította, hogy az öreg

Vida halálát szívizélhűdés okozta. Az előjáróság az esetről jelentést tett a debreceni ügyészséghez, mely a temetési engedélyt megadta.

Öngyilkossági kísérlet.

Nem halt meg, csak aluszik.

Megijedt a lövésektől.

Debrecen, január 10.

Vasárnap este revolver lövések zaja verte fel a Nyil-utca 71. sz. lakóit. Több revolver lövés hangzott el egymásután az éjszakában, amely azonban nem volt egyéb, mint öngyilkossági kísérletezés. Talán nem is volt más célja az öngyilkosjelöltnek, mint hogy ráijesszen egy kicsit feleségére, akivel összekulombózott.

A tragikus öngyilkosság részletei a következők:

Nyil-utca 71. szám alatt lakott Takács József villanyszerelő. Vasárnap összeszólalkozott feleségével s ebből a családi haborúságból keletkezett ez a história, amely vég eredményében inkább komikus színt ad az egész eseménynek.

A férj nagyot gondolt magában a perpatvar lezajlása után és sértetfelként szobájába huzdott vissza és sötétben nézett maga elé. Öngyilkosságra gondolt. Elvette tehát revolverét s mekor senki sem volt a szobában, többször egymásután a levegőbe lött.

Ezeknek a törekvéseknek nem az volt a céljuk, hogy kiűsítsék egy ember lobogó életét, hanem inkább beszélgetés, békéltető szó akart lenni a férj és feleség közt.

A golyók közül egyik sem talált, hanem mind a diván párnába hatolt. Takács azonban azt gondolta, hogy a golyók szívébe fúródtak, — vagy talán a lövések zajától ijedt meg — és eszméletlen állapotban terült el a padozaton.

Mindez úgy este 8 óra tájban történt. Tüstént telefonáltak a mentőkért, akik az eszméletlen állapotban levő öngyilkosjelöltet bevizitották a kórházba, ahol egy óra múlva magához tért. Reggel pedig teljes egészségben ment vissza a kórházból Nyil-utcai lakására.

Lopott a főlzabadulás előtt.

Tölgy-, citrom-, dió-, és jávorfakat.

Névtelen feljelentés.

Debrecen, január 10.

Egy névtelen feljelentés több ízben előkövetett lopásnak vezette nyomára a rendőrséget. A névtelen levél Kovács Gyula Darabos-úca 17. szám alatt lakó műasztaloshoz érkezett, mely Pércsi Imre 21 éves asztalosinas ellen súlyos vádat tartalmazott. A levelet bizonyára valamelyik barátja írhatta Kovácsnak, aki be volt avatva titkaiba. A levél pedig a következőképen hangzik:

Tek. Kovács műasztalos urnak.

Azt hiszem, hogy nincsen ön annak tudatában, hogy az ön műhelyében inaszkodó Pércsi Imre nevű földesi fiú, aki a napokban fog főlzabadulni, jogtalanul több tárgyat tulajdonított el öntől. A földesi szekéren a mult napokban is küldött két darab finom, 7-8 kilogramm fát, — a hozzá értő emberek szerint 20 kor. értékű lehet. Ha idejében intézkedik, a fiú szüleinek házában, Pércsi Imre ácsmesternél Földesen, az eltulajdonított kisebb-nagyobb tárgyakat megtalálja.

E levél alapján Kovács Gyula megtette a feljelentést a rendőrségen, amely szerint Pércsi Imre körülbelül 400 korona értékű citrom-, dió-, jávor- és tölgyfat lopott el tőle.

A rendőrség Pércsi Imrét — aki három nap múlva szabadult volna fel — letartóztatta és átkísértette az ügyészség fogházába. Pércsi a kihallgatás folyamán beismerte tet-

tét, de azt állítja, hogy azok a fadarabok, melyeket elvitt, — mind hasznavehetetlenek voltak.

A tolvaj tanu'ót, mivel rendes lakása van, a kihallgatás után szabadlára helyezték.

A városházáról.

Arad a vesztőhelyért. Arad városa ma értesítette a tanácsot, hogy a vesztőhely megvalósására nagyobb kölcsönt vett fel. A városok által adományozott összegeket pedig a vesztőhelyen léte-itendő park létesítésére és fentartására fogja fordítani. A tanács Arad átiratát tudomásul vette.

5000 korona Zilahynak. A városi tanács tegnapi ülésén Zilahy Gyula szinigazgatónak 5000 korona szubvenciót utalt ki.

Huszonöt gyermek felruházása. Az egyik városi erdész szomorú jelentést küldött be a tanácshoz: 25 vákácsonos fiú nem tud iskolába menni azért, mert nincs ruhája, eszímája. A jószívű tanács mai ülésén megszívlelte a 25 gyermek sorsát s elhatározta azoknak felruházását, hogy módjukban állhasson a gyermekeknek az iskolákat látogatni.

Irodalom, művészet.

A hó meg én.*

Irtá: Somlyó Zoltán.

Pelyhek, pelyhek, könnyű néktek!
Sose fáztok, sose égtek.
Mindig lejjebb szállotok;
Könnyű nektek szálnotok.

Pelyhek, pelyhek, csöndvitétek!
Minden arca belenéztek.
Csókoltok, ha kell a csók
s olvasztanak lágy kocsok.

Pelyhek, pelyhek, fehér könnyek!
Ölelői asszonyolnek,
csak reám ne szálljatok!
Álljatok meg, álljatok!

Pehely vagyok én magam is,
fejem hazug, lábam hamis.
En is szállok lefele
s nem gondolok már velem...

Zilahyné, mint polgármester.

Magyar művésznők karrierje.

Mit nem beszél az a német.

Debrecen, jan. 10.

Egy tudós francia, az öreg Tissot annakidején könyvet írt Magyarországról, melyet csak leírás után ismert s könyvében a magyar népeletről különös fogalmakat alkotott. Szivettépő tragikummal emlékezett meg például a villogó gatyáról, amellyel a betyár hűtlen kedvesét agyonszurta. Nos, az öreg Tissot most bizonyára megfordul a sírjában. Akadt egy bolond német újság, amely alaposan lefózi jól értesültség dolgában.

Az ifjuságnak Ich begleite dich (Elkísérlek) a címe s a majnai Frankfurtban jelenik meg. Felelős szerkesztője bizonyos Friedrich Klingemann nevű sült német, — aki fenemódra alapos fickó lehet.

Lapja legújabb számában ugyanis két magyar művésznő arcképét közli. Az egyik

* Mutató a fiatal költőnek most megjelent „Dél van” című verskötetéből.

Hegyi Arankát, a boldogult Népszínház éveikkel ezelőtt elhunyt nagy diváját ábrázolja, akiről a frankfurti jól értesült ujság hű fordításban a következőket írja:

„Hegyi Aranka, az ünnepezt színésznő, a magyar fővárosban irodát szervezett, ahol jutányos áron az összes iskolák részére iskolai dolgozatokat készítenek, a munkajóságért felelősséget vállalva“.

Szegény Hegyi Aranka! Senki se bánna, hogy ilyen foglalkozásra adta gyönyörű fejét, csak még ma is élne...

De most jön a java. A német ujság másik képén Zilahyné Singhoffer Vilma művésznőt, a debreceni színház primadonnáját láthatjuk, akinek a karrierjét a frankfurti sógor így fejezi be:

„Zilahyné Singhoffer Vilma magyar színésznőt szülőfaluja polgármesterré választotta, mert a faluból a férfiak mind kivándoroltak“.

Itt mi is szívvel örvendeneink, ha a mi kedves primadonnánkat ilyen kitüntetés érné, bár különös volna, ha a művésznő fellépéséről így kellene írniuk: A derék polgármester-művésznő ma gyönyörűen énekelt és kitűnően domborított... Zilahy Gyuláról pedig így: Tokeramot ma a polgármester ferje játszotta eredeti felfogással... De hát sajnos, egyelőre nem tölük be asszonnyal a polgármesteri hivatalt, harmadsznr pedig falun nincs is polgármester...

Mint értesülünk, legközelebb a következő művésznőket mutatja be a kitűnő német ujság: Gerő Idát, aki a debreceni tűzoltók főparesnoka lesz, Szilassi Etelt, akit a közoktatásügyi miniszter tanfelügyelővé nevez ki a Hortobágyra és Bárdos Irmát, akit a Király Gyula halálával megüresedett gazdasági tanácsosi hivatalba dugnak be. A kedves művésznő aztán gondoskodni fog róla, hogy a külföld jobb értesülést kapjon a magyar színésztől.

Itt az ideje annak, hogy előfizessen a „Debreczen“-re.

Előfizetés

egy negyedévre...	3.—K
vidéken	4.80 „
félévre	6.— „
vidéken	9.— „
egész évre	12.— „
vidéken	18.— „

UJDONSÁGOK.

Fráter Lóránd hangversenye.

Fényesen sikerült dalestély.

Debrecen, január 10.

Fráter Lóránd vasárnap este tartotta szokásos évi hangversenyét a Bika dísztermében. A debreceni közönség elég gyér számban képviseltette magát annak a hangversenyén, ki nemcsak Debrecenben, hanem az ország, sőt a külföld nagyobb városaiban is zsúfolt házhoz volt szokva. Ugy látszik, hogy a debreceniek, az ország legmagyarabb városának lakói hagyják először eszerben Fráter Lórándot, ki tegnapelőtti hangversenyével nagyobb támogatást is érdemelhetett volna. Legalább is erre lehetett következtetni a sok gazdátlan székét szemlélve.

A műsor pontjain még két kiváló zene-művelő szerepelt Fráteren kívül és pedig Wajditsch Sárika neves hárfaművésznő és Rappel Ernő zongoravirtuóz. Mindketten

méltó helyet foglaltak el Fráter hírneves művésze mellett. Sok tapsot arattak kiválóan sikerült előadásaiikkal.

A fényes műsort Rappel Ernő nyitotta meg Chopin Cis-moll valse-ával, amely után Bizet egyik legnevezetesebb darabját az u. n. Cigány táncot adta elő a közönség szimpátiájának tapsokban nyilvánuló kifejezése mellett. Ezután a bájos hárfaművésznő adta elő Thomas Autumne című ábrándját. Fráter mosolygó arccal lépett a dobogóra, s a tőle megszokott kedvességgel énekelte el Fülemben eseng egy dal... Fogytán a rim... és Ha összejövnünk néha-néha... kezdetű népdalokat. Alig végezte be a kedves dalokat: felhangzott a hallgatóság frenetikus tapsviharja s percekig lelkesen ünnepelte a világhírű dalnokást. Rövid szünet után Wajditsch Sári Godefróid Concert etudejét adta elő hárfán. A közönség ráadáást követelt, mire Brahms „Frühlingstimen“ című bájos szerzeményét interpretálta. Rappel tetszés mellett adta elő Liszt XV. rapszódiaját. A műsort Fráter rekesztette be Huzad cigány... Mert nem születél te... és Bíró uram... kezdetű saját szerzeményű dalainak előadásával. A közönség tapsban kifejezett tetszése oly hatalmas mérvben nyilvánult, hogy meg kellett pótolnia előadását. Te van a város... Nem siratlak már én téged... és Zimberi zombori szépasszony kezdetű dalok eléneklésével. Ekkor oszlott szét csak a fényes közönség, s vitte magával egy felejthetetlenül kedves emlékü hangverseny keletes impressziót.

Fráter dalait Magyar Imre zenekara kísérte lehető legfinomabban az ifjabb Magyar vezetésevel. (d-i.)

— Villamos világitás a szegényházban. A tanács már régebben elhatározta, hogy a villamos világitást a szegényházba bevezeteti. A becsatolt tervek alapján 2620 korona költséget ma megszavazott erre a célra.

A függetlenségi párt bálja január hó 22-en este nyolc órakor lesz az Arany Bika szálló dísztermében. A rendezőség nagy szorgalommal készíti elő a bálját, hogy a sikert biztosítja.

— Bősörményi léghajó katasztrófa áldozata. Bősörményből jelentik: Vida József a hajdubősörményi léghajószerekesítés egyik sebesültje megőrült. A mindenki által ismert léghajórobbanás eseténél az öreg Vida József, aki szintén végzetes szerencsétlenséget szenvedett, a katasztrófa számos sebesültje között volt. A robbanás következtében ugyanis a balkarja elnyomorodott. Súlyos sérülésével a debreceni kórház sebészeti osztályán kezelték, ahol meg is gyógyult. Most azonban még ennél is nagyobb baj érte, mert a nagy lelkiismeret-furdalás következtében megőrült. Mindig attól fél, hogy jön a léghajó érte, de ő — mint mondja — nem hagyja felakasztani magát, hanem inkább felrobbantja. És mivel ezt a rögeszméjét nem tudták sehogysem elűzni a kórház elme gyógyintézetében, a közeli napokban a kórházból elbocsátották. A szerencsétlen öreg Vida most várja a válságos 4 órát, amikor az a borzalmas léghajó jön érte, hogy őt felakassza.

— Kivándorlás a vármegyéből. Az alispán jelentése szerint a vármegyében a kivándorlás nem veszedelmes. Kértek mindössze 13 utlevelet, amelyből 8 kiadatott, tárgyalás alatt van 5 kérelem. A kivándorlás utiránya 12 esetben Amerika, egy esetben Románia.

— Szabók táncestélye. A debreceni férfi és női ruha szabászok 1910 február 6-án a Royal-szálloda dísztermében felerészben a debreceni tüdőbeteg szanatóriuma javára rendezendő zártkörű táncestélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Személy jegy 2 korona. Családjegy 5 korona. A zenét Kiss Béla zenekara szolgáltatja. Felülfizetések tekintetével a nemes célra, köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. A táncestélyt rendező bizottság névsora a következő: Papp Donát, Reiner Mór védnökök. Prelovsky András díszelnök. Eckhardt György elnök. Lovdvas József alelnök. Turmann József pénztárnok.

Horváth Ferenc, Titz Dezső ellenőrök. Fülöp Sándor jegyző. Haresa Béla táncrendező, Kosros Sándor főrendező.

— Gyilkos szomszéd. Szatmárnémetiről írják: Batares községben Makar László földműves este részegen ment haza. Utközben Grigás János háza előtt kihuzott egy karót és azzal döngögni kezdte a kaput, mire Grigás kijött és szóváltás, lármázás után verekedni kezdett Makarral. Egyszerre beszaladt Grigás házába és baltát ragadva, azzal Makart agyonvágta. A gyilkost a csendőrség letartóztatta.

— Ki volt a ciankális ember? A Hofrichter-féle ügyben, mintha minden elhallgatott volna. A katonai hatóság — így szölt az utolsó híradás — folytatja tovább a nyomozást, közben pedig Hofrichter Adolft börtönében zárva tartják. Ami mostanában a nyomozásról kiszivárgott, a következő:

Linzben egy házkutatás alkalmával találtak arra az itatósi papírra, amellyel az ismeretlen nyomtatványokat szarították, fotografiai nagytítás útján kétségtelenül megállapították, hogy a „Charles Francis“ névirást ezzel a papírossal itatták le. Beavatottak tudni vélik, hogy az itatópapirost Hofrichter lakásán foglalták le. Egy másik híradás szerint Hofrichter a ciankálit egy elzülőt katonaisztől szerezte be. Ez a tiszt utóbb egy patikusnál volt laboránsi minőségben alkalmazva.

A súlyosbító körülményekkel szemben vannak azonban fölmertő körülmények is. Azt hiszik, hogy jelentkezett egy tanu, aki november 14-én látta, hogy a mitlegassai postahivatal közelében egy civil ember — tehát nem lehetett Hofrichter — dobta be az apró csomagokat a postaszekrénybe. A pilulák szürkés-kék borítékban voltak, szélesek és nekezen voltak a postaszekrénybe beszoríthatók. Aki látta a foladó mesterkedését, okvetlen vissza is tud emlékezni rá. Amint híre jár, ennek a tanunak vallomására nagy súlyt helyeznek katonáknak, mert a tanu egy becsületes higgadt gondolkodású ember benyomását teszi.

Egy másik nyom pedig arra enged következtetni, hogy egy volt altiszt követte el az orgyilkosságot. Ez az altiszt állítólag sokat szenvedett a vezérkari tisztekről és azért is lépett ki a katonai szolgálatból. Lehet, hogy bosszúból követte el a szörnyű bűnt. A gyanu abból is táplálkozik, hogy az altiszt benső barátja volt egy nagy gyógyszer-tár laboránsának.

— Nyilvános köszönet. A Kossuth-Dalkör 1909 december 31-én tartott dalestélyén felülfizettek: Kovács János 10 kor., Lévai Izó, Ungvári Imre 4—4 kor., Medgyesy Gábor, N. N. 3—3 kor., Herceg János, Bánk József, Ponyicki Jenő, dr. Bacsó Dezső Zeke László, Boros Ferenc, Ormós Lajos, Hatvani József, Nagy Gyula, Aczél Ferenc, 2—2 kor., Cseresnyés Mihályné, Jánki József, Szabó György, Sárosi János, Debreceni József, N. N., N. N., 1—1 koronát, Krausz Lajos 40 fillért. Fogadják érte a Dalkör nevében hálás köszönetemet. Debrecen, 1910 január 8. Hatvani József pénztáros.

— Harmadik osztály a gyorsvonaton. A kereskedelmi kormány már régebben tervbe vette, hogy a gyorsvonatokon is életbe léptetik a harmadik kocsiosztályt. Mint értesülünk, az aradi Weitzer-féle waggonyárban már szállításra készen állanak a harmadosztályu kocsik. Ezekben van a legnagyobb hiány s ezért a harmadik osztályu kocsik elkészítése volt a legsürgősebb része a nagy állami rendelésnek. Ezek az új waggonyok — és ez a dolog érdekessége — nem olyan formára épültek, mint a most használatban levő harmadosztályosok. Az első és második osztályu kocsik mintája szerint oldalfolyosóval, lefekvésre alkalmas padokkal látták el s mosdó-fülkével szerelték fel. Ez a módosítást nyilvánvalóan azt célozta, hogy a gyorsvonatok számára is alkalmasak legyenek az új kocsik. Hogy mikorra tervezte a harmadosztályu kocsiknak a gyorsvonaton való üzembehelyezését a kereskedelemügyi kormány, az nem ismeretes.

— A nap halottai. A tegnapi nap folyamán az állami anyakötegnapi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be:

Nagy János ref. 4 hónapos, Nagy János ref. 63 éves, Poszka Matyás róm. kath. 8 hónapos, Hamar Róza ref. 13 hónapos, Adorján János ref. 4 éves, Szentiványi László ref. 56 éves.

Második marólugos öngyilkosság. Ma este ez évben már a második esetben fordult elő a marólugos öngyilkosság. Horváth Irma fiatal 16 éves cigány leány mérgezte meg magát ma este 8 órakor maróluggal a Patay-telepen lakó szüleinél. A fiatal lány ez esetben nem szerelmi bánatból üritette ki a mérge poharat. Öngyilkosságának oka az volt, mert összeszólkkozott egyik-másik cigány leánnyal. — A mentők az öngyilkos leányt a debreceni közpórházba szállították. Állapota nem súlyos.

Forró ólomot öntöttek szájába. érdekes hírt közöl a „Sarajevoer Tagblatt“ január 5-iki számában, amely hü képét adja a Balkán kulturállapotáról, hol csapataink 30 esztendőn keresztül állomásoztak. Balkán egyik elhagyott területén történt az eset, hogy Subman Hunkics plevjei zsákhordó a piacon veszekedés közben istenét káromolta. A felbőszült mohamedánok megragadták a káromlót és a bíróságnak átadták. A Hungjuniet (bírói hatóság) Sulejman Hunkics fölött a következőképpen határozott:

— Sulejman istenkáromló szája mindörökre cseppfolyós ólommal elnémitandó.

Az elítéltet a törvényszéki épület udvarán egy padhoz kötötték, a kovasz (szolga) csipővassal száját felfeszítette, s az olvasztott ólom midörökre elnémitotta Sulejmant a hodzsa „Allah akbar“ éneke közben.

A Debreceni Gazdakör 1909. évi december 18-án tartott bálján felüfizettek: Domahidy Elemér, Richl Antal 20 kor., Kovács József polgármester, Polgári József 15 kor., Banyai Péter 12 kor., Fejér Sándor, Szentesi János, Gyarmathy István, Wesspremy Zoltán főispán, Kovács Nándor, Aczél Géza, dr. Tüdös János, Lichtschein Samu, N. N. 10 kor., Toth András, Harsányi Istvánné, id. Kertész István 6 kor., Kertész János, Kapros József, id. Deák István, Zöld László, Hidvéger József, Antalfi József, Vecsey Imre, Kuczay Emil, Kiss Bálint 5 kor., ifj. Kocsis András, Györfi István, Harangi Sándor, Erdei Péter, Kertész Imre, Toth János, Zöld János, Leidl Emil 4 korona, Gail Jenő, ifj. Erdei Péter, Óri Mihály, Szathmári József, Vértési Gábor, Cseh János, Szabó Elek, dr. Hegedüs István 3 kor. Hortobágyi Ernő, Pinczés Imre, Szolnoki István, Kovacs János, Polgári István, Polgári Miklós, Nagy József, Polgári Sándor, Polgári Mihály, Deák György, Boldogh József, Szathmári József, Szathmári János, Gyöngyösi Sándor, Szabó József, Óri István, Szilágyi István, ifj. Deák István, özv. Pásztor Istvánné, Ménes Mihály, Lada István, Balogh János, dr. Vasári István, Rácz Lajos, Balogh Péter, Nagy Imre, Czeglédi Bela, Gombos István, Kovács Mihály, ifj. Kovács János 2 korona, Szakácsi József, ifj. Birinyi Imre, Boldisár Janosné, Nagy Istvánné, Pető József, Pető Lajos, Györfi Péter, Gyöngyösi Sándor, Szádtori Antal, Vértési János, Posta István, Molnár József, Kovács István, Tóth András, Gonda Lajos, Kovács Gyula, Schaff János 1 korona, Lichtschein Mózes, Papp András 10 korona, Balogh János, Pósalaki András 5 korona, Polgári Bálint 30 koronát. Összesen 426 korona, mely kegyes adományokért az elnökség ezután köszönetet mond.

Rendőri hír. (Ellopott zsebóra.) Rácz Ernő Bethlen-utca 5. szám alatti lakos panaszt tett a rendőrség büntető osztályán, hogy január 8-án este színházból kijövetkor a zsebéből ismeretlen tettes acélóráját aranylánccal ellopott. A rendőrség nyomoz a tettes után.

— **Ügyvédjelölt nagy praxissal** (németül is tud) ügyvédi irodában a délutáni órákra alkalmazást keres. Cim (telefon utján is) a kiadóhivatalban.

— **Debrecen város építési szabályzata** árát a városi tanács legutóbbi gyűlésében 2 koronára szállította le és ennyire kapható **Hegedüs és Sándor** könyvkiadóhivata ában. Kossuth-utca 11. Telefon 54.

— **Alföldy László tánciskolájában** Szent-Anna utca 22. sz. nagyszámu növendékeivel megkezdte a második tanfolyamot. Beiratkozni még mindig lehet. Telefon szám 735. Minden vasárnap délután 5—7-ig bostont gyakorló kolon.

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —

Január 11., Kedd:

Délután 5 órakor.
Első Vig-est a Bika szálloda disztermében.

Január 12., Szerda:

Este 8 órakor.
Mérnöki estéj a Royal szálloda disztermében.

Január 13., Csütörtök:

Este 8 órakor.
Culp Julia s az orosz trió hangversenye a Bika disztermében.

Január 15., Szombat:

A jótékony nőegylet tombola-estéje.

Január 19., Szerda:

Kezdeté 7 órakor.
A csizmadia árucarnok szövetezet táncvigalma a „Korona“ disztermében.

Január 22., Szombat:

Este 8 órakor.
A függetlenségi párt bálja a Bika szálloda disztermében.

Este 8 órakor.
A Perczel Carola növendékei táncpróbabálja a Royal szálloda disztermében.

Január 23., Vasárnap:

Délután 5 órakor.
A Szent-Erzsébet nőegylet tea délutánja a Royal szálloda disztermében.

Január 27 és 28-án:

A József főherceg Szanatorium Egyesület estéjei a városi színházban.

Január 29., Csütörtök:

Este 8 órakor.
A timár ifjuság bálja a Bika szálloda disztermében.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Kedden 1910. január 11-én

Tilos a csók.

Operett.

Holnap, szerdán, január 12-én először!

Szép gárdista.

Operett.

Heti műsor: Csütörtökön: „Lilomfi“. Pénteken: „Szép gárdista“. Szombaton: „Botrány“. Vasárnap: d. u. „Tatárjárás“, este „Botrány“.

* **A szintársulat Nyiregyházan,** A József főherceg szanatorium kerület 27-én és 28-án kéri a színházat a tanácstól. A tanács mai ülésén a kérelem teljesítése mellett döntött. Ezen két estén a társulat Nyiregyházan fog játszani.

* **Szép gárdista.** Szerdán lesz a bemutatója a Berté-féle ujdonságnak, melyből már teljes apparátussal folynak a próbák a színpadon.

TÁVIRATOK.

Lukács László kikallgatása.

Nem döntött a király.

Héderváryt Bécsbe rendelték.

Lukács László designált miniszterelnököt a király ma délután külön kihallgatáson fogadta. A király a kihallgatás után nem közölte döntését a miniszterelnökkel, hanem kérte, hogy maradjon Bécsben, hogy holnap, vagy holnapután egy új kihallgatáson átvegye a döntést.

Lukács bécsi utjáról és a kihallgatásáról szóló távirataink a következők:

Bécs, január 10. Lukács László dr. tegnap Bécsbe érkezett és a Sacherben szállt meg. Félóra mulva eltávozott a szállodából. Lukács László dr. kihallgatása hétfőn délelőtt egy órakor lesz az általános kihallgatások után.

Bécsből jelentik a Magyar Tudósítónak: Lukács László, a kabinetalakítással megbízott miniszterelnök tegnap vasárnap este Bécsbe érkezett. A designált miniszterelnök, akit számos újságíró kísért, a Sacher-szállóba szállott. Ma délután kihallgatáson jelenik meg a felség előtt.

Lukács László designált miniszterelnök a mai kihallgatásáról egy újságíró előtt a következőket mondta:

— Holnap délután kihallgatáson jelenek meg a király előtt. A kabinet alakítás munkálatai be vannak fejezve; a felségnek holnap teendő jelentésem után minden további lépésen a király elhatározásától függ. A király döntése előtt semmi közelebbit sem mondhatok.

Egy hétfői lap értesülése szerint a Lukács-kabinet kinevezése alkalmmával öt tagból fog állani, de már a kormányzás első hetében a felség személyekörüli miniszter is ki fog nevezettni. Az erre vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak, de még nem nyertek befejezést.

Bécs, január 10. Lukács Lászlót pontban egy órakor fogadta a király külön kihallgatáson. A kihallgatás 2 óra után öt perccel ért véget. A kihallgatásról a következőket közlik: A király Lukács Lászlót nagyon kegyesen fogadta, Meghallgatta jelentését és előterjesztését, melyet a kabinet alakítása ügyében tett. Döntést azonban a király nem hozott, azt fentartotta magának s később fogja a miniszterelnökkel közölni. E célból Lukács Bécsben marad s holnap újra kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

Budapest, január 10. Khuen Héderváry Károly ma délután Lukács Lászlótól távirati meghívást kapott Bécsbe. Ezen meghívás folytán Héderváry azonnal Bécsbe utazott.

Bécs, január 10. Khuen-Héderváry Károly gróf este 7 órakor ideérkezett. Holnap délelőtt kihallgatá-

son jelenik meg a Holburgban a király előtt.

Budapest, január 10. A pártkörökben az est folyamán nagy élénkséggel tárgyaltak a Lukács kihallgatásáról és a Khuen meghívásáról szóló híreket. A Kossuth-pártkörben úgy vélekedtek Kossuth és Apponyi, hogy Lukács kabinetjének kinevezése zátonyra jutott. A függetlenségi pártkörben Jutsh Gyula rövid ideig volt fenn. Általános volt az a vélemény, hogy a kibontakozást csak a házfelosztás és új választások útján lehet megoldani. A párt megcáfolta azt az elterjedt hírt, mintha a Kossuth párttal való fuzió kérdésben kísérletet tettek volna.

Megörült az ítélet után.

Makó, jan. 10. Jacza Györgyné baltónyai lakosnőnek valami pere volt Szegeden, amely reá nézve rosszul ütött ki. Az asszony ezt annyira szívére vette, hogy hazafelé menet utközben a vonaton Szeged és Makó között elméje megháborodott és vallási öngyűlöletbe esett. Makón a szerencsétlen asszonyt lefoglalták és a rendőrségre vitték. Hozzá tartozóit táviratilag értesítették a szerencsétlenségről.

Letartóztatott kivándorlási ügynök.

Eperjes, január 10. A csendőrség letartóztatta Grossmann Bernát sátorlajuhelyi kivándorlási ügynököt, akiről kiderítette, hogy igen sok katonaköteles ifjút beszélt rá, hogy Amerikába kivándoroljon. A csendőrség Grossmannat átadta a kir. ügyészségnek.

Nem sztrájkolnak az artisták.

Budapest, január 10. Az artisták ma éjjel gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy a főkapitánynyal folyó tárgyalásokra való tekintettel egyelőre nem sztrájkolnak.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, január 10.

Buzakinálát és vételkedv mérkékelt. Tartott irányzat mellett 80,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. — Egyéb gabonanemek közül azok tartott, a többi változatlan. Idő: hideg.

Buza áprilisra	14.25—26
Buza májusra	14.03—04
Buza októberre	11.91—92
Rozs áprilisra	9.95—96
Rozs októberre	8.96—97
Zab áprilisra	7.61—62
Zab októberre	00.00—00
Tengeri májusra	6.67—68
Repece augusztusra	13.50—60

KIADÓHIVATALI ÜZENET.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Tisztelettel kérjük mindazokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek a megújítás iránt idejekorán intézkedni, hogy a lapot továbbra is fennakadás nélkül küldhessük.

Gyors- és gépiro szakiskola.

(Gabelsberg rendszer, magyar-német levelező és vitairás)

Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület vizsgáló-bizottsága által előadásra képesített tanerő vezetése mellett

4 hónapos tanfolyamokat szervezünk.

Megnyílik 1910 január hó 15-én cégünknek ezen célra jól felszerelt tantermében.

Jelentkezések eszközölhetők a tanfolyamra d. e. 10--12-ig d. u. 3--5 óráig.

Mérsékelt tandíj. Mérsékelt tandíj.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek, műszaki vállalat.

Telefon 5—40. Telefon 5—40.

DEBRECZEN,
Arany János-u. 2. szám

15 Bejárat a II. kapun.

Villamos világitást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket. 30

1881—1909. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreceni kir. bíróságnak V. 4274/2. 1909. számú végzése folytán közhírré tételük, miszerint Richter Márkus janori lakos részére * lakástól 58 korona 60 fill. tőke, ennek 1908 évi január hó 17. napjától számított 5% kamatai és az eddig összesen 33 kor. 80 fillér perköltőség erejéig, 1909. évi november hó 17-én bíróság lefoglalt és 2150 korona — fillérre becsült házi bitorok és egy zongorából álló ingóságok 1910. évi január hó 17-én, délelőtt fél 11 órakor kezdetét veendő és a peres lakásán Arany János-u. 1. számú házban megtartandó nyilvános bírói árverésen a legelőbbet igérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfogadhatni.

Mezjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendelhetik.

Debrecen, 1909. évi december hó 27-én

Török Péter,
bírói kiküldött.

A

„Gyöngyvirág Crème“

az arckrémek gyöngyel Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré s üdévé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszeráránban.
DEBRECEN.

SZABADALMAK,

védjegy- és mintavédelem, az összes kulturális államokban

GUSZTÁV BÉLA okl. mérnök, szabadalmi ügyvivő
Budapest, VII., Erzsébet-körút 13.
Telefon 172—74. 16

MEGHIVÓ.

A DEBRECZENI HITELBANK

Részvénytársaság

V-ik Rendes Közgyűlését

folyó évi január hó 23-án délelőtt fél 11 órakor saját helyiségében tartja meg, melyre a tisztelt részvényesek ez úton is meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1909-ik üzletévről, ezzel kapcsolatban az 1909. évi zárszámadások be-terjesztése.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése.
 3. Határozathozatal az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény tárgyában.
 4. Igazgatósági javaslat a nyereség felosztása iránt.
 5. Az alapszabályok 25-ik §-a értelmében kilépő két igazgatósági tag helyének betöltése 3 évre.
 6. Az alapszabályok 33-ik, illetve 34-ik §-a értelmében kilépő 1 igazgatósági tanácsos helyének betöltése 3 évre.
 7. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása 3 évre.
 8. Az alapszabályok 23-ik §-a értelmében beadott indítványok tárgyalása.
- Debreczen, 1910. január hó 7.

Az Igazgatóság.

- Figyelmeztetés.** 1. Az alapszabályok 17. §-a értelmében szavazati joggal csak azon részvényes bír, kinek részvényei a részvények letételeire megállapított zárlati idő előtt legalább 60 nappal irattak át nevére.
2. A részvények szelvényekkel együtt bezárólag 1910. január hó 19-ig a társaság pénztáránál letendők.
3. A letett részvényekről, a részvényes névre szóló, a letett részvények és az ezek alapján gyakorolható szavazatok számát feltüntető igazolványt kap, mely csak az abban megnevezett személy vagy igazolt meghatalmazottja részére bír érvénnyel.
4. A részvények csak a közgyűlés befejeztével és az elismervény visszaadása ellenében adhatók ki.

VAGYON		Mérleg-számla.		TEHER	
Pénztár készlet	135,453.98	Részvénytőke	1,000,000.—		
Váltó-tárca	4,200,326.45	Tartalék-tőke	*70,000.—		
Jelzálog kölcsönök, törlesztéses	2,918,707.81	H. e. bizt. tőke	41,950.—		
" " kamatozó	47,903.70	H. e. tartalék tőke	9,430.96	121,380.96	
Előleg kölcsönök	7,934.—	Betétek, könyvecskére	2,184,689.79		
Külföldi pénzek, szelvények és különféle adósk	17,523.08	" check számlán	287,659.98	2,472,349.77	
Értékpapírok és függő kamatai	25,457.08	Hitelezők (szerződéses)		200,408.34	
Folyó számla adósk	712,110.—	Viszlelőszámitolás		1,989,620.52	
Pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék	942,602.91	Lombard		544,243.49	
Atmeneti tételek	830,555.54	Engedményezett törlesztéses jelzálogkölcsönök		2,785,850.84	
Felszerelések	10,209.45	Atmeneti tételek		77,487.11	
	15,000.—	Hátralékos adók		19,047.39	
		Fel nem vett osztalékok		528.—	
		1909. évi tiszta nyereség		127,410.45	
				9,338,326.87	
	9,338,326.87				

* Ez évi hozzájárulással K 100,000.—

TARTOZIK		Nyereség és veszteség számla.		KÖVETEL	
Kamatok	197,292.02	Nyereségáthozat 1908 évről	4,677.79		
Igazgatóság, felügy. bizottság, ig. tan., tiszti és szolgálások, házbér és üzleti költségek	55,864.80	Tiszta kamatjövedelem	352,280.38		
Adók	18,727.19	Értékpapírok kamatai, adómentes	26,330.25		
Leírások		Pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék utáni kamatok	5,321.99	31,652.24	
követelésekből	10,575.49	Jutalékok és különféle bevételek		22,405.11	
felszerelésből	1,747.80	Leirt követelésekből befolyt		603.23	
1909. évi tiszta nyereség	127,410.45				
	411,618.75				411,618.75

Debreczen, 1909. december hó 31-én.

Csatári-Szűcs Bertalan, pénztárnok.

Bodnár Miksa, cégv.-titkár.

Spitz Ferenc, főkönyvelő.

Domahidy Elemér, elnök.

Az igazgatóság:

Molnár Antal, ügyv. igazgató.

Dr. Kenézy Gyula, alelnök.

Aozél Géza, Bernfeld Sámuel, dr. Ozakó Zsigmond, Darvas Izidor, dr. Fojér Ferenc, Forrai Ernő, Geréby Pál, Hochfelder Jakob, Wohl J.

Felügyelő-bizottság

Szabó Kálmán, elnök.

ifj. Schwarcz Vilmos,

Kohn Lipót,

dr. Reichard Manó.

APRÓ HIRDETÉSEK. >>

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér. <<

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:
„Uto'só remény“, „Bohém élet“, Titoktartás“, „Első barát“.

Ha levele a kívánt helyen.

Egy bájos és kedves leány ismeretségét ismeretség hiányában keresem. — levelet „Szlovéger“ jelige alatt a kiadóba.

Feltétlen esinos, fiatal, tisztességes leányka ismeretségét jómódu uriember keresi. Levelet „Ibolya“ jeligére a kiadóba kéretnek.

Bohém lelkű, ideális, magányos asszony vagy leány meleg barátságát óhajtja egy szomorú, barba, bus legény. Leveleket a kiadós kérek „Bohém“ jeligére.

Levelezni szeretnék egy oly fiatal, fess leánnyal. kihez esetleg, majd ha ismeretségünk teljes lesz, kiutazhatok. Levelet „Kellemes“ jeligére a kiadóba.

Ki szereti a sétákat, az írjon kis kékszemű feketé asszonynak „Leitunt a nap“ címre a kiadóba.

Uriember esinos leány ismeretségére vágyik. Levelek „Csókra vágyó“ jelige alatt főposta restante.

Fiatal ember esinos hölgy barátságát keresi, levelet „Imádott“ jeligére a kiadóba és e lapban jelezni kérem.

Akar ön ismeretséget kötni, úgy forduljon lapunk „Levelezés“ apróhirdetéséhez.

Lakás.

Színházzal szemben Kiszél Sándor bolt-helyisége májusra kiadó. — Értekezhetni a háztulajdonossal.

Utcai butorozott szoba, külön bejáratú kiadó. Címe a kiadóban.

Egy kis butorozott szoba, közel a Fő-terhez, azonnal kiadó.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené el az idejét, hirdessen a „DEBRECZEN“ apróhirdetési közzét és önzönével kapja a legjobb ajánlatokat.

Ajánlat.

Saját kezelésű kitűnő ó- és új borok a helysz ke miatt olcsón eladó Horváth Sándornál, Rákóczi-ut 41. sz.

„Jes“ porcellán poudér és toilet borax arekrém kapható Vidánál, Városház alatt.

Saját természű ó- és új érmelléki hegyi fajborok, különböző éveiek, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Hollandi gyomorcsoppek kaphatók Mihailovits Jenő gyógyszerárban.

Próbálja meg!

Apró a hirdetés,
apró a költség!

Kereslet.

Ügyes könyvelő irodában vagy üzletben alkalmazást keres. Cim a kiadóban.

Ügyes mosónőt keresek, aki azonnal jelentkezék Burgundia-utca 9. sz. alatti lakásomon.

Ügynököt keres egy helybeli cég, biztos mellékkereset. Cim a kiadóban.

Négy középiskolát végzett, jó családból való fiú tanulónak felvétetik Csáthy Ferenc könyvkereskedésében.

Ügynökök magas jutalékkal felvételek. Cim a kiadóban.

Lapunk utcai elárúsításához fiuk (Rik-kancsok) felvétetnek.

Eladás.

Elado 1908. évi homoki fajbor. Egmalom-utca 4.

Kitűnő Booskai keleti óbor kisebb mennyiségben is eladó. Csapó-u. 38.

Hajduhadházon az 1816. számú ház, 2 szoba, konyha, kamara, pince, nyári konyha, külső kamara, sertés hizláló, göré, nagykert, eladó. Értekezhetni ugyanott.

Bihar—Dlőszegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Egy hat lőerejű gőzmotor — gazdaságban is alkalmas — jutányos áron eladó. Cim a kiadóban.

Bihardlőszegen egy nagy jövedelmű szálló, 6 hold, 2 nagy pincével, kényelmes lakással, teljes berendezés, borház, hordók stb. előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni dr. Csáthy Dezső ügyvédi irodájában. Piac-u. 83.

Makulatura újságpapír kiló- vagy mázsa számra a lap kiadóhivatalában eladó.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet földelni a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Levélbélyegeken is lehet az apróhirdetéseket árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbít, ha a hirdető e célra megfelelő postadíjat küld.

Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8—12-ig s d. u. 2—7-ig gróf Dégenfeld-ter 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

1997—1909. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. íbíróságnak V. 3882/2. 1909. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Egyesült Olajgyár társ. Bíró I. és tsai részére ** debreceni lakostól 181 kor. 80 fillér tőke, ennek 1909. évi május hó 18. napjától számítandó 5%-os kamatai és az eddig összesen 50 kor. — fillér perkő tség erejéig 1909. évi november hó 12 án bíró llag felülfoglalt és 850 korona — fillerre becsült butorok és más egyéb ingóságok 1910. évi január hó 12-én, délután 5 órakor kezdetét veendő és Borz-utca 18. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajthatók javára elrendeltetik.

Debreczen, 1909. évi december hó 14.

Oleh Géza,
bírói kiküldött.

15,995—1909. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Népsegélyző Bank mint Szövetkezet debreceni bej. czég végrehajthatónak, Klein Helén mint kiskoru Steiner Jenő, Steiner Gizella, Steiner Sándor, Steiner Katica t. t. gyámja b.-ujvárosi, Steiner Ernesztina férj. Friss Adolfné debreceni és Steiner Lipót szolnoki lakos végrehajtást szenvedő elleni 4000 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszékterületén levő, a Balmazújváros község területén fekvő, a balmazújvárosi 821. sz. tjkvben A + 1 sor 839. hrsz. alatt foglalt ingatlanra 3488 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendeli és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1910. évi január hó 31. napján, délutáni 3 órakor Balmazújváros község házánál megtartandó nyilvános árverésen 1877 kor. 33 filléren alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%,-át, vagyis 697 kor. 60 fillt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénzök a bíró-ágnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanra megállapított kikiáltási árnál magassabb ígérést tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 20%,-áig kiegészíteni, — különben ígéréte figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1909 nov. hó 10. napján.

Kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Bolvári,
kir. törvszéki bíró.

Szőnyeg,

Függöny, Stores, Bonnes Fennes,
Fencser takaró, Ágy- és asztal-
terítő, Flanell-takaró, Paplan és
matracz nagy raktár

Donogán és Somossy
cégnél, Kistemplombazár, Debreczen

A Debreczeni Faipar Részv.-társaság

az eddigi tüzfákön kívül, amelyeket továbbra is árusít, bevezetett egy igen jó minőségű, teljesen száraz

vegyes tüzfát
rendesen aprítva, haza szállítva és berakva.

1000 klgr. 4 felé vágva K 21.— || 1000 klgr. 5 felé vágva K 22.—
500 " 4 " " " 11.— || 500 " 5 " " " 11.50

A pontos mérésért felelősséget vállalunk.

Telefon szám 544.

Kérjük kísérletet tenni!